

Zbierka súdnych rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
PAOLO MENGOZZI
prednesené 21. novembra 2012¹

Vec C-334/12 RX-II

**Oscar Orlando Arango Jaramillo a i.
proti**

Európskej investičnej banke (EIB)

„Preskúmanie rozsudku T-234/11 P — Prípustnosť žaloby o neplatnosť — Primeraná lehota — Výklad — Povinnosť súdu zohľadniť okolnosti prejednávanej veci — Prekluzívna lehota — Účinné súdne preskúmanie — Článok 47 Charty základných práv — Narušenie jednoty alebo vnútorného súladu práva Únie“

I – Úvod

1. Súdny dvor svojím rozhodnutím z 12. júla 2012² rozhodol, že je potrebné uskutočniť preskúmanie rozsudku Všeobecného súdu Európskej únie (odvolacia komora) z 19. júna 2012, Arango Jaramillo a i./EIB³. Ide o druhý prípad, v ktorom Súdny dvor na základe návrhu svojho prvého generálneho advokáta rozhodol o začatí konania o preskúmaní.⁴
2. Podľa rozhodnutia z 12. júla 2012 Súdny dvor určil dve konkrétne otázky, ktoré sa majú preskúmať.
3. Po prvé treba overiť, či Všeobecný súd ako odvolací súd správne vyložil pojem primeraná lehota v kontexte podania žaloby o neplatnosť zamestnancami Európskej investičnej banky (EIB) proti ňou vydanému aktu, ktorý im spôsobuje ujmu, ako lehotu, ktorej prekročenie má za následok oneskorenosť, a teda neprípustnosť žaloby bez toho, aby súd Únie musel zohľadniť osobitné okolnosti prejednávanej veci.
4. Po druhé je potrebné preskúmať, či výklad pojmu „primeraná lehota“ použitý Všeobecným súdom nemôže narušiť právo na účinné súdne preskúmanie potvrdené v článku 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).
5. Za predpokladu, že by konštatovania uvedené Všeobecným súdom obsahovali nesprávne právne posúdenie, sa má podľa rozhodnutia z 12. júla 2012 overiť, či a prípadne v akom rozsahu rozsudok z 19. júna 2012 narúša jednotu alebo vnútorný súlad práva Únie v zmysle článku 256 ods. 2 ZFEÚ a článku 62 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie.

1 — Jazyk prednesu: francúzština.

2 — Preskúmanie Arango Jaramillo a i./EIB (C-334/12 RX, ďalej len „rozhodnutie z 12. júla 2012“).

3 — T-234/11 P (ďalej len „rozsudok z 19. júna 2012“).

4 — V prvom prípade bol vydaný rozsudok zo 17. decembra 2009, Preskúmanie M/EMEA (C-197/09 RX-II, Zb. s. I-12033).

6. Pred preskúmaním týchto otázok je potrebné v krátkosti pripomenúť, že rozhodnutie o preskúmaní rozsudku z 19. júna 2012 bolo prijaté v kontexte odmietnutia žaloby o neplatnosť podanej skupinou zamestnancov EIB proti ich výplatným listinám pre oneskorenosť najprv v prvom stupni Súdom pre verejnú službu Európskej únie⁵ (ďalej len „SVS“) a následne potvrdeného v odvolacom konaní uvedeným rozsudkom, keďže táto žaloba bola podaná v trojmesačnej lehote predĺženej o jednotnú desaťdňovú lehotu z dôvodu vzdialenosti a niekoľko sekúnd.

7. V prípade neexistencie akéhokoľvek ustanovenia, ktoré by určovalo lehoty na podanie žaloby uplatniteľné na spory medzi EIB a jej zamestnancami, Všeobecný súd, rovnako ako pred ním SVS v uznesení, ktoré mu bolo predložené, na začiatku svojej argumentácie pripomenul judikatúru, podľa ktorej sa také žaloby musia podať v primeranej lehote, ktorá sa má posúdiť v závislosti od okolností každej veci.⁶

8. Keďže však Všeobecný súd v bode 26 svojho rozsudku z 19. júna 2012 usúdil, že trojmesačná lehota stanovená v článku 91 ods. 3 Služobného poriadku úradníkov Európskej únie (ďalej len „Služobný poriadok úradníkov“) predstavuje „relevantný základ porovnania“ pre žaloby o neplatnosť podané zamestnancami EIB proti jej aktom, v bode 27 toho istého rozsudku s odvolaním sa na určité svoje predchádzajúce rozhodnutia⁷ rozhodol, že dodržanie takej lehoty musí byť v zásade považované za primerané.

9. Všeobecný súd ďalej v bode 27 svojho rozsudku z 19. júna 2012, pripomenutom v bode 9 rozhodnutia z 12. júla 2012, vyvodil z týchto rozhodnutí záver „*a contrario*...“, že každá žaloba, ktorú zamestnanec EIB podal po uplynutí trojmesačnej lehoty predĺženej o jednotnú desaťdňovú lehotu z dôvodu vzdialenosti, musí byť v zásade považovaná za žalobu, ktorá nebola podaná v primeranej lehote...“. Všeobecný súd dodal, že tento výklad *a contrario* je prípustný, „lebo iba striktné uplatnenie procesných pravidiel, ktoré upravujú prekuzívnu lehotu, môže zodpovedať požiadavke právnej istoty a potrebe vyhnúť sa akejkolvek diskriminácii alebo akémukoľvek svojvoľnému zaobchádzaniu pri výkone spravodlivosti“.

10. Všeobecný súd potom postupne zamietol výhrady uvedené odvolateľmi.

11. Všeobecný súd tak v bode 30 svojho rozsudku z 19. júna 2012 považoval za nedôvodnú kritiku odvolateľov, podľa ktorej SVS nahradil povahu dodržania primeranej lehoty, ktorá je pružná a otvorená konkrétnemu zváženiu dotknutých záujmov, striktným a všeobecným charakterom dodržania pevnej trojmesačnej lehoty, z dôvodu, že SVS sa obmedzil na uplatnenie „právnej normy...“, ktorá jednoznačne a konkrétne vyplýva z výkladu judikatúry [citovanej v bode 27 rozsudku] *a contrario*. Táto norma podľa Všeobecného súdu konkrétne uplatňuje dodržiavanie primeranej lehoty na spory medzi EIB a jej zamestnancami, ktoré sú do veľkej miery podobné sporom týkajúcim sa úradníkov a zamestnancov Európskych spoločností, a „navyše spočíva na všeobecnom predpoklade, že trojmesačná lehota je v zásade dostatočná na to, aby zamestnancom EIB umožnila posúdiť zákonnosť jej aktov, ktoré im spôsobujú ujmu, a prípadne si pripraviť svoje žaloby“, pričom „súdu Únie, ktorý ju má uplatniť, neukladá povinnosť brať do úvahy okolnosti každej veci a najmä uskutočniť konkrétne zváženie dotknutých záujmov“.

5 — Uznesenie zo 4. februára 2011, Arango Jaramillo a i./EIB (F-34/10).

6 — Pozri body 22 a 25 rozsudku, ako aj citovanú judikatúru.

7 — Všeobecný súd v tejto súvislosti uvádza rozsudok Súdu prvého stupňa z 23. februára 2001, De Nicolo/EIB (T-7/98, T-208/98 a T-109/99, Zb. VS s. I-A-49, II-185, bod 107); uznesenie predsedu Súdu prvého stupňa zo 6. decembra 2002, D/EIB (T-275/02 R, Zb. VS s. I-A-259, II-1295, bod 33), ako aj analogicky uznesenie Súdu prvého stupňa z 30. marca 2000, Méndez Pinedo/ECB (T-33/99, Zb. VS s. I-A-63, II-273, body 33 a 34).

12. Všeobecný súd uviedol rovnakú argumentáciu v bodoch 34 a 35 rozsudku z 19. júna 2012, ktorý je predmetom preskúmania, s cieľom zamietnuť zohľadnenie určitých okolností prejednávanej veci, na ktoré poukazovali odvolatelia, z dôvodu, že uplatňovanie právnej normy uvedenej v bode 27 jeho rozsudku spočíva „na uplatnení všeobecného predpokladu“, ktorý „neukladá súdu Únie povinnosť zohľadniť osobitné okolnosti prejednávanej veci“.

13. Ako sa uvádza aj v bode 11 rozhodnutia z 12. júla 2012, Všeobecný súd ďalej v bode 39 svojho rozsudku z 19. júna 2012 pripomenul, že „striktné uplatnenie procesných pravidiel, ktoré upravujú prekluzívnu lehotu“, zodpovedá najmä požiadavke právnej istoty, s cieľom zamietnuť výhradu odvolateľov založenú na porušení zásady proporcionality a práva na účinnú súdnu ochranu, keďže odvolatelia sú si najmä plne vedomí existencie tohto pravidla (ktoré jednoznačne a konkrétne vyplýva z výkladu judikatúry *a contrario*) a jeho účinkov na preskúmanie ich žaloby.

14. V rámci konania o preskúmaní boli oprávnené subjekty uvedené v článku 23 Štatútu Súdneho dvora vyzvané, aby predložili písomné pripomienky k otázkam vymedzeným v rozhodnutí z 12. júla 2012. Písomné pripomienky predložili odvolatelia v konaní pred Všeobecným súdom, EIB, portugalská vláda, ako aj Európska komisia.

15. Po nadobudnutí účinnosti nového Rokovacieho poriadku Súdneho dvora 1. novembra 2012⁸ bola vec pridelená komore príslušnej preskúmať rozhodnutie určenej v súlade s článkom 191 uvedeného rokovacieho poriadku.

II – O nesprávnom právnom posúdení obsiahnutom v rozsudku z 19. júna 2012

A – O výklade pojmu *primeraná lehota bez akéhokoľvek ohľadu na osobitné okolnosti každej veci*

16. Zatiaľ čo odvolatelia sa domnievajú, že Všeobecný súd porušil zásadu, že primeraná lehota musí zohľadňovať osobitné okolnosti každej veci, EIB, portugalská vláda, ako aj Komisia zastávajú opačný názor.

17. Možno poukázať na to, že spomedzi týchto troch oprávnených subjektov Komisia uvádza zrejme najprísnejšiu argumentáciu v tom zmysle, že v skutočnosti sa usiluje spochybníť samotný predpoklad predmetu prvého dôvodu preskúmania uvedeného v rozhodnutí z 12. júla 2012. Komisia, ktorá tvrdí, že lehota na podanie žaloby zamestnancov EIB o neplatnosť proti aktu EIB musí mať – v zásade z dôvodov právnej istoty – kogentnú povahu⁹ alebo – inak povedané – musí predstavovať „striktnú prekluzívnu lehotu“¹⁰, ako to nie celkom jednoznačne uviedol Všeobecný súd, sa domnieva, že nie je nevyhnutné rozhodnúť o tom, či pojem „primeraná lehota“ možno vykladať – ako to uviedol Všeobecný súd v rozsudku z 19. júna 2012 – bez zohľadnenia osobitných okolností každej prejednávanej veci, keďže podľa jej názoru neskúmal takú situáciu.¹¹

18. V tejto súvislosti Komisia v podstate poznamenáva, že judikatúra spomenutá v bode 15 rozhodnutia z 12. júla 2012 sa týka primeranej dĺžky správnych konaní, a preto nepredstavuje referenčné kritérium, podľa ktorého je potrebné skúmať vnútorný súlad riešenia použitého v rozsudku z 19. júna 2012 v súvislosti s lehotami na podanie žalôb.

8 – Ú. v. EÚ L 265, s. 1.

9 – Pripomienky Komisie (bod 13).

10 – Tamže (bod 18).

11 – Tamže.

19. EIB sa v podstate stotožňuje s týmto názorom, aj keď jej postoj je mierne odlišný. Dodáva, že judikatúra uznala, že právne postavenie zamestnancov EIB je totožné s právnym postavením zamestnancov inštitúcií Európskej únie, čo v celom rozsahu odôvodňuje analogické uplatnenie trojmesačnej lehoty upravujúcej podanie žalôb o neplatnosť zamestnancami inštitúcií Európskej únie proti aktom týchto inštitúcií, ktoré im spôsobujú ujmu, na žaloby zamestnancov EIB. EIB navyše poukazuje na to, že Súdny dvor už použitím analógie vyplnil medzery v Zmluve o EHS týkajúce sa aktívnej legitimácie Európskeho parlamentu, pričom však nestanovil pre takúto legitimáciu menej prísnu lehotu na podanie žaloby, ako je lehota uplatniteľná na ostatné inštitúcie. Rozsudok z 19. júna 2012 v konečnom dôsledku tým, že stanovil trojmesačnú prekluzívnu lehotu, podľa názoru EIB nadviazal na judikatúru, ktorá je založená na rovnosti zaobchádzania so zamestnancami EIB a zamestnancami inštitúcií Únie, na ochrane právnej istoty a na zásade, že súd ani účastníci konania nemôžu meniť lehoty na podanie žaloby.

20. Domnievam sa, že v súvislosti s prvým dôvodom preskúmania treba uviesť nasledujúce poznámky.

21. V prvom rade je zrejmé, že predpoklad preskúmania je založený na tom, že EIB – čo je veľmi poľutovaniahodné, lebo ide o dlhodobý a neodôvodnený jav – vo svojom služobnom poriadku nestanovila lehotu, v ktorej sa musia spory medzi EIB a jej zamestnancami predložiť súdu Únie.

22. Vzhľadom na neexistenciu takého pravidla sa Všeobecný súd už v minulosti usiloval vyplniť túto procesnú medzeru tým, že – ako bolo pripomenuté v rozsudku z 19. júna 2012 – použil pojem „primeraná lehota“. Podľa môjho názoru má takéto doplnenie prostredníctvom primeranej lehoty dva dôvody.

23. Toto doplnenie po prvé spočíva na dodržiavaní rozdelenia právomocí. Bez ohľadu na to, čo tvrdí EIB a Komisia, totiž v zásade neprináleží súdu Únie, aby nahrádzal ústavodarcu, zákonodarcu alebo normotvorcu tým, že z úradnej moci prostredníctvom judikatúry stanoví pevnú lehotu, po uplynutí ktorej jednotlivci, v tomto prípade zamestnanci EIB, nemôžu podať žalobu. Takýto zdržanlivý prístup súdu Únie je totiž v súlade s dodržiavaním rozdelenia právomocí medzi jej inštitúcie a orgány, pričom neexistencia právnej úpravy prijatej ústavodarcom, zákonodarcom alebo normotvorcom je navyše nevyhnutne zdrojom nejasností týkajúcich sa výkladu jeho predpokladaného zámeru, ako aj konkrétnych dôvodov, ktoré ho viedli k tomu, že nestanovil určitú lehotu na podanie žaloby. V tomto kontexte je opodstatnené domnievať sa, že vzhľadom na to, že preklúzia obmedzuje právo dotknutej osoby uviesť akúkoľvek skutočnosť, ktorá je nevyhnutná na úspešné uplatnenie jej nárokov, je prípustná len vtedy, ak je výslovne a jednoznačne upravená.¹²

24. Toto prvé vysvetlenie, teda odmietnutie súdu určiť pevnú prekluzívnu lehotu, úplne nevysvetľuje skutočnosť, že súd použil pojem primeraná lehota. Druhým dôvodom je odmietnutie časovo neobmedzeného práva jednotlivcov na podanie žaloby, keďže právne vzťahy nemôžu byť spochybniteľné bez časového obmedzenia.

25. Ako totiž Všeobecný súd pripomenul v bode 22 rozsudku z 19. júna 2012, ktorý nie je predmetom preskúmania, ako bol vymedzený rozhodnutím z 12. júla 2012, skutočnosť, že súd Únie použil pojem „primeraná lehota“, umožňuje zosúladiť na jednej strane právo jednotlivca na účinnú súdnu ochranu, ktoré vyžaduje, aby jednotlivец mohol mať dostatok času na posúdenie zákonnosti aktu, ktorý mu spôsobuje ujmu, a prípadne si pripraviť žalobu, a na druhej strane požiadavku právnej istoty, ktorá vyžaduje, aby sa akty prijaté inštitúciami a orgánmi Únie po uplynutí určitej lehoty stali konečnými.¹³

12 — Pozri, pokiaľ ide o nestanovenie lehoty na uvedenie nového dôvodu v konaní pred Všeobecným súdom, rozsudok Súdu prvého stupňa z 29. júna 1995, Solvay/Komisia (T-32/91, Zb. s. II-1825, bod 40). Súdny dvor zamietol odvolanie Komisie podané proti tomuto rozsudku, vrátane bodov 40 a 41 jeho odôvodnenia, ako nedôvodné: pozri rozsudok zo 6. apríla 2000, Komisia/Solvay (C-287/95 P a C-288/95 P, Zb. s. I-2391, body 31, 73 a 74).

13 — Pozri tiež v tomto zmysle rozsudok Súdu prvého stupňa zo 6. marca 2001, Dunnett a i./EIB (T-192/99, Zb. s. II-813, body 52 a 53), ako aj uznesenie Súdu prvého stupňa z 11. decembra 2001, Cerafogli a i./ECB (T-20/01, Zb. VS s. I-A-235, II-1075, bod 61).

26. Z toho vyplýva, že na rozdiel od toho, čo naznačuje EIB, uplatnenie primeranej lehoty neznamená časovo neobmedzené spochybnenie zákonnosti aktov, ktoré prijme, keďže cieľom uplatnenia takej lehoty je práve vylúčiť, aby súd Únie skúmal dôvodnosť žaloby, ktorá nebola podaná v primeranej lehote.

27. Nič to nemení na tom, že posúdenie primeranosti lehoty závisí od okolností každej prejednávanej veci.

28. Toto konštatovanie neplatí len v súvislosti s dĺžkou správnych konaní, ako to tvrdí EIB a Komisia. V prípade neexistencie právnej úpravy platí aj v súvislosti s podaním žalôb.

29. Súdny dvor tak svojím rozhodnutím z 27. októbra 2010¹⁴ zamietol návrh na preskúmanie uznesenia Všeobecného súdu z 15. septembra 2010, Marcuccio/Komisia¹⁵, v ktorom Všeobecný súd uplatnil doktrínu primeranej lehoty určenej vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci, pričom v odvolacom konaní potvrdil neprípustnosť žaloby o náhradu škody vyplývajúcej z pracovnoprávneho vzťahu medzi bývalým úradníkom a jeho inštitúciou v lehote kratšej ako päťročná premlčacia lehota stanovená v článku 46 Štatútu Súdneho dvora, pričom táto lehota bola vzhľadom na medzeru v právnej úprave uplatniteľnej na spory medzi úradníkmi a inštitúciou, ktorej podliehajú, považovaná za relevantné porovnávacie kritérium na rozhodnutie o preskúmaní žaloby žalobcu bez toho, aby predstavovala pevné a nemenné obmedzenie.¹⁶

30. Súdny dvor tiež podmieňuje preskúmanie žiadostí o náhradu trov konania vynaložených pred súdom Únie jednak – pod hrozbou zániku nároku – dodržaním primeranej lehoty medzi vyhlásením rozsudku a žiadosťou o náhradu podanou u druhého účastníka konania¹⁷ a jednak – v prípade medzery v Rokovacom poriadku Súdneho dvora – spochybnením uplatnených trov týmto druhým účastníkom konania.¹⁸

31. Posúdenie uvedené v bode 28 tohto stanoviska nie je spochybnené rozsudkom Parlament/Rada¹⁹, na ktorý sa odvoláva EIB.

32. Je pravda, že napriek existencii medzery v článku 173 Zmluvy o EHS v tom čase Súdny dvor v uvedenom rozsudku uznal aktívnu legitimáciu Parlamentu s cieľom umožniť mu chrániť svoje právomoci, no nepriznal mu menej prísnu lehotu, ako bola lehota, ktorú toto ustanovenie v tom čase stanovovalo pre žaloby o neplatnosť podané okrem iného ostatnými inštitúciami.

33. Táto situácia sa však odlišuje od situácie zamestnancov EIB.

34. V už citovanom rozsudku Parlament/Rada bolo požiadavkou Európskeho parlamentu, ktorej Súdny dvor vyhovel, priznať mu primeraný prostriedok nápravy, v danom prípade žalobu o neplatnosť upravenú článkom 173 Zmluvy o EHS, s cieľom zabezpečiť preskúmanie a prípadne sankcionovanie porušenia jeho právomocí aktom Rady Európskych spoločenstiev alebo Komisie, pričom tieto právomoci boli podľa Súdneho dvora súčasťou zachovania inštitucionálnej rovnováhy vymedzenej Zmluvami.²⁰ Keď došlo k rozšíreniu práva podať žalobu na základe článku 173 Zmluvy o EHS

14 — Preskúmanie Marcuccio/Komisia (C-478/10 RX).

15 — T-157/09 P.

16 — Tamže (body 42 až 47).

17 — Pozri rozsudok z 21. júna 1979, Dietz/Komisia (126/76 DEP, Zb. s. 2131, bod 1).

18 — Pozri uznesenie z 22. februára 1968, Acciaierie San Michele/Vysoký úrad (9/65 a 58/65, Zb. s. 383, bod 11).

19 — Rozsudok z 22. mája 1990 (C-70/88, Zb. s. I-2041).

20 — Tamže (body 21 až 26).

v prospech Parlamentu, bolo osobitne vzhľadom na tú istú požiadavku inštitucionálnej rovnováhy pochopiteľné, že podmienky upravujúce podanie žalôb uvedené v tomto ustanovení, vrátane podmienky týkajúcej sa dvojmesačnej lehoty na ich podanie, musia platiť pre Parlament rovnako prísne ako pre ostatné inštitúcie.

35. Naproti tomu, odhliadnuc od požiadaviek inštitucionálnej rovnováhy, ktoré Súdny dvor zdôraznil v už citovanom rozsudku Parlament/Rada, je potrebné pripomenúť, že ustanovenie Služobného poriadku EIB týkajúce sa prostriedkov nápravy stanovuje len právomoc súdu Únie bez toho, aby určovalo lehotu na podanie žaloby, čo vysvetľuje odkaz na dodržanie primeranej lehoty.

36. Napriek tomu Všeobecný súd v rozsudku z 19. júna 2012 následne – pod zámkou uplatnenia doktríny primeranej lehoty – v skutočnosti porušil hranice svojich právomocí a skreslil základný znak dodržania takej lehoty, konkrétne jej pružnosť.

37. Na preukázanie tohto konštatovania stačí po prvé spomenúť bod 34 rozsudku z 19. júna 2012, podľa ktorého sa Všeobecný súd domnieva, že skutočnosť, že EIB nevykonala svoju normotvornú právomoc týkajúcu sa stanovenia lehoty na podanie žaloby, je irelevantná, „keďže z výkladu judikatúry vydananej pred podaním žaloby *a contrario jednoznačne a konkrétne* vyplýva, že súd Únie vyplnil túto normatívnu medzeru výkladom práva Únie... v tom zmysle, že žaloba podaná zamestnancom EIB po uplynutí trojmesačnej lehoty... predĺženej o jednotnú desaťdňovú lehotu z dôvodu vzdialenosti musí byť v zásade považovaná za žalobu, ktorá *nebola podaná v primeranej lehote*“, a preto je oneskorená.²¹

38. Po druhé body 27, 30, 35 a 39 rozsudku z 19. júna 2012 v podstate povyšujú na „právnú normu“ všeobecný predpoklad primeranosti dodržania trojmesačnej lehoty a *a contrario* neprimeranosti žaloby podanej po uplynutí tejto lehoty bez toho, aby súd Únie musel zohľadniť okolnosti každej veci, pričom Všeobecný súd odôvodnil toto posúdenie osobitne z hľadiska judikatúry týkajúcej sa „striktného uplatnenia procesných pravidiel, ktoré upravujú prekluzívnu lehotu“.

39. Je pravda – a vôbec ma to neprekvapuje –, že súd Únie v predchádzajúcich rozhodnutiach spomenutých Všeobecným súdom vzhľadom na medzeru v Zmluvách a v Služobnom poriadku EIB konštatoval, že lehota na podanie žaloby stanovená v článku 91 ods. 3 Služobného poriadku úradníkov predstavuje „relevantný základ porovnania“, a preto sa trojmesačná lehota má v zásade považovať za primeranú na podanie žaloby o neplatnosť zamestnancom EIB proti aktu EIB, ktorý mu spôsobuje ujmu.

40. Vzhľadom na opomenutie EIB však trojmesačná lehota stanovená Služobným poriadkom úradníkov nevyhnutne zostáva v prípade sporov medzi ňou a jej zamestnancami orientačnou lehotou.

41. V tomto kontexte sa na rozdiel od toho, ako rozhodol Všeobecný súd, žaloba podaná po uplynutí takej lehoty nemôže považovať za oneskorenú, lebo nebola podaná v primeranej lehote, z dôvodu, že je potrebné striktne uplatniť procesné pravidlá, ktoré upravujú pevnú prekluzívnu lehotu, keďže také pravidlá sa jednoducho neuplatňujú.

42. Sú pritom dve možnosti: buď bola presná lehota na podanie žaloby o neplatnosť jednoznačne stanovená ustanovením primárneho alebo sekundárneho práva Únie, pričom v tom prípade netreba zohľadniť okolnosti každej veci, okrem výnimiek založených na existencii vyššej moci alebo nepredvídateľných okolností, a striktne uplatniť procesné pravidlá týkajúce sa prekluzívnych lehôt, alebo naopak treba konštatovať normatívnu medzeru, pričom v tom prípade ju súd nikdy nemôže

21 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

úplne vyplniť, lebo inak by mohol zasiahnuť do právomocí normotvorcu, a zároveň musí zohľadniť okolnosti prejednávanej veci. Ak sa nezohľadnia tieto rozdiely tak, ako to urobil Všeobecný súd v rozsudku z 19. júna 2012, znamená to jednoducho stanovenie pevnej trojmesačnej prekluzívnej lehoty prostredníctvom judikatúry.

43. Napokon odôvodnenie uvedené Všeobecným súdom, podľa ktorého je oprávnený použiť výklad *a contrario* svojej judikatúry týkajúcej sa primeranosti dodržania trojmesačnej lehoty rovnako ako v prípade lehoty stanovenej Služobným poriadkom úradníkov, nie je presvedčivé.

44. V tejto súvislosti pripomínam, že podľa Všeobecného súdu výklad *a contrario* uvedenej judikatúry je v prejednávanej veci prípustný, „keďže akýkoľvek iný výklad tejto judikatúry by nebol primeraný ani zlučiteľný s uplatniteľnými všeobecnými zásadami práva Únie [Všeobecný súd odkazuje na bod 22 svojho rozsudku], kontextom a ich cieľom (pozri analogicky rozsudok Súdneho dvora z 13. júna 1958, Meroni/Vysoký úrad, 9/56, Zb. s. 9, 27), lebo iba striktné uplatnenie procesných pravidiel, ktoré upravujú prekluzívnu lehotu, môže zodpovedať požiadavke právnej istoty a potrebe vyhnúť sa akejkoľvek diskriminácii alebo akémukoľvek svojvoľnému zaobchádzaniu pri výkone spravodlivosti (pozri v tomto zmysle analogicky rozsudok Súdneho dvora z 22. septembra 2011, Bell & Ross/ÚHVT, C-426/10 P..., body 43, 54 a 55)“.²²

45. Všeobecný súd pritom skreslil osobitne subsidiárnu povahu použitia výkladu *a contrario*, ktorú Súdny dvor konštatoval v už citovanom rozsudku Meroni/Vysoký úrad. Použitie takého výkladu je totiž prípustné len „vtedy, keď *nijaký iný* výklad nie je primeraný a zlučiteľný so znením, kontextom a cieľom“²³ pravidla, ktoré je predmetom uvedeného výkladu. Keďže dodržanie primeranej lehoty je práve výsledkom zosúladenia práva na účinnú súdnu ochranu s požiadavkou právnej istoty, ako to pripomenul Všeobecný súd v bode 22 svojho rozsudku z 19. júna 2012, výklad *a contrario* spočívajúci v zmene orientačnej trojmesačnej lehoty uplatniteľnej na spory medzi EIB a jej zamestnancami na pevnú prekluzívnu lehotu určite nezodpovedá jedinému (a konečnému) výkladu, ktorý primerane zabezpečí zosúladenie uvedených zásad.

46. V prípade práva na účinnú súdnu ochranu to tak nie je, keďže uplatnenie primeranej lehoty môže na účely overenia preskúmania žaloby umožniť zohľadnenie iných okolností, ako sú okolnosti vyplývajúce z vyššej moci a/alebo nepredvídateľných okolností, ktoré by uplatnenie pevnej prekluzívnej lehoty nepripúšťalo.

47. Nie je to tak ani v prípade zásady právnej istoty, keďže na rozdiel od toho, čo naznačuje EIB, uplatnenie doktríny primeranej lehoty, ktorá zahŕňa zohľadnenie okolností prejednávanej veci, nemá za následok časovo neobmedzené spochybnenie zákonnosti aktov prijatých touto organizáciou. Ako som totiž už uviedol, primeraná lehota zohráva – v určitých prípadoch, ako je napríklad tento – tiež úlohu prekluzívnej lehoty, ktorá je síce pružná, ale napriek tomu prekluzívna.

48. Je pravda, že z iného pohľadu, teda z pohľadu zamestnancov EIB, môže podmienenie preskúmania ich žaloby dodržaním primeranej lehoty, ktorá je svojou povahou pružná, viesť k zníženiu predvídateľnosti ich žalôb.

49. Domnievam sa však, že toto riziko je značne obmedzené. V prípade žalôb podaných v orientačnej trojmesačnej lehote judikatúra správne stanovuje v prospech žalobcov dôležitú domnienku primeranosti podania ich žaloby. V prípade žalôb podaných po uplynutí tejto orientačnej lehoty žalobcovia musia mať právo odvolávať sa na zohľadnenie okolností každej prejednávanej veci, a to

22 — Bod 27 rozsudku z 19. júna 2012.

23 — Rozsudok už citovaný, bod 2, s. 26 (kurzívou zvýraznil generálny advokát).

nielen na základe uplatnenia doktríny primeranej lehoty, ale aj z dôvodu, že im nemožno vytýkať neistotu spôsobenú neexistenciou pevnej prekluzívnej lehoty, pričom procesné riziká súvisiace s takou neistotou musí naopak na základe zásady *estoppel*²⁴ alebo pravidla *nemo auditur propriam turpitudinem allegans*²⁵ niesť organizácia, ktorá ich spôsobila.

50. Výklad *a contrario* použitý Všeobecným súdom navyše nie je nevyhnutný na zabránenie diskriminačného zaobchádzania v prospech zamestnancov EIB. Bez ohľadu na do určitej miery sporný odkaz, ktorý Všeobecný súd uviedol „v tomto zmysle analogicky“ na už citovaný rozsudok Bell & Ross/ÚHVT, vyhlásený v kontexte žaloby o neplatnosť podanej na základe článku 230 ES, je totiž porovnateľnosť situácie zamestnancov EIB so situáciou úradníkov, na ktorých sa vzťahuje Služobný poriadok úradníkov, obmedzená povahou lehoty, ktorú možno uplatniť voči žalobám podaným týmito dvoma kategóriami osôb. V prvom prípade sa z dôvodu opomenutia EIB uplatňuje nevyhnutne pružná lehota a v druhom prípade ide o pevnú lehotu jednoznačne stanovenú ustanoveniami Služobného poriadku úradníkov.

51. Ak by sme sa navyše obmedzili len na porovnanie procesných pravidiel, nie je to jediný rozdiel, ktorý existuje medzi týmito dvoma kategóriami osôb. Zatiaľ čo články 90 a 91 Služobného poriadku úradníkov stanovujú použitie predbežného správneho konania, ktorého riadny a úplný priebeh je podmienkou prípustnosti žalôb podaných úradníkmi proti inštitúcii, ktorá je ich zamestnávateľom, článok 41 Služobného poriadku EIB stanovuje naopak dobrovoľné vnútorné zmierovacie konanie, ktoré nemožno zmeniť na povinné konanie, akým je konanie uvedené v článkoch 90 a 91 Služobného poriadku úradníkov, keďže zmierovacie konanie nemá vplyv na lehotu na podanie žaloby na súde Únie.²⁶ Okrem toho, ak zamestnanec EIB požiada o uskutočnenie takého konania, súd Únie sa domnieva, že lehota na podanie žaloby na tomto súde začína plynúť až vtedy, keď sa takéto konanie skončí, pokiaľ zamestnanec podal zmierovaciu žiadosť v primeranej lehote po oznámení aktu, ktorý mu spôsobuje ujmu, a pokiaľ dĺžka samotného zmierovacieho konania bola primeraná.²⁷

52. Možno teda konštatovať, že súd Únie si je plne vedomý procesných obmedzení analógie, ktorá môže existovať medzi zmluvným režimom uplatniteľným na zamestnancov EIB a normatívnym režimom úradníkov inštitúcií. V prípade, ktorý je predmetom prejednávanej veci, sa navyše pripustenie pružnej prekluzívnej lehoty pre zamestnancov EIB z dôvodu opomenutia EIB vôbec nedotýka úradníkov inštitúcií, ktorých žaloby sa spravujú ustanoveniami Služobného poriadku úradníkov.

53. V dôsledku toho sa domnievam, že Všeobecný súd sa tým, že použil výklad pojmu primeraná lehota, ktorý vôbec nezohľadňuje osobitné okolnosti každej veci, a preto je nezlučiteľný so samotnou povahou takej lehoty, ako vyplýva z judikatúry, v rozsudku z 19. júna 2012 dopustil nesprávneho právneho posúdenia.

24 — Táto zásada je tiež uznaná v práve Únie: pozri najmä rozsudky Súdneho dvora z 15. januára 1986, Hurd (44/84, Zb. s. 29, bod 57); z 28. júna 2005, Dansk Rørindustri a i./Komisia (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, Zb. s. I-5425, body 82 až 88), ako aj rozsudok Súdu prvého stupňa z 9. júla 2003, Kyowa Hakko Kogyo a Kyowa Hakko Europe/Komisía (T-223/00, Zb. s. II-2553, body 34 a 53).

25 — Ktoré Súd prvého stupňa vo svojom rozsudku z 11. decembra 1996, Barraux a i./Komisia (T-177/95, Zb. VS s. I-A-541, II-1451, bod 55), označil za „právnu zásadu“.

26 — Pozri rozsudok Všeobecného súdu z 27. apríla 2012, De Nicola/EIB (T-37/10 P, body 75 až 77 a citovanú judikatúru).

27 — Rozsudok Dunnett a i./EIB (už citovaný, bod 56).

B – O narušení práva na účinné súdne preskúmanie potvrdeného článkom 47 Charty

54. Súdny dvor má na základe druhého dôvodu preskúmania podľa rozhodnutia z 12. júla 2012 určiť, či výklad, ktorý použil Všeobecný súd, tým, že priznáva prekročeniu primeranej lehoty prekluzívny účinok, nemôže narušiť právo na účinné súdne preskúmanie²⁸, ktoré – ako je nesporné – predstavuje všeobecnú zásadu práva Únie, ktorá je v súčasnosti vyjadrená v článku 47 Charty.²⁹

55. V prvom rade je potrebné pripomenúť, že podľa článku 52 Charty akékoľvek obmedzenie výkonu práv a slobôd uznaných v tejto Charte musí byť „ustanovené zákonom a rešpektovať podstatu týchto práv a slobôd“, pričom tieto obmedzenia musia najmä skutočne zodpovedať cieľom všeobecného záujmu a dodržiavať zásadu proporcionality.

56. Podľa toho istého článku v rozsahu, v akom Charta obsahuje práva, ktoré zodpovedajú právam zaručeným v Európskom dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd podpísanom 4. novembra 1950 v Ríme (ďalej len „EDLP“), zmysel a rozsah týchto práv je rovnaký ako zmysel a rozsah práv ustanovených v uvedenom dohovore, čo však nebráni tomu, aby právo Únie priznávalo širší rozsah ochrany týchto práv.

57. Ako odvolatelia, EIB a Komisia správne tvrdia vo svojich písomných pripomienkach, článok 6 ods. 1 EDLP, ktorý zakotvuje právo na prístup k nezávislému a nestrannému súdu – a na ktorý Súdny dvor navyše v spojení s článkom 13 uvedeného dohovoru poukazoval v rámci výkladu práva Spoločenstva skôr, než Charta bola prijatá a stala sa záväznou³⁰ –, je relevantný.³¹

58. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúcej sa výkladu uvedeného článku 6 ods. 1 EDLP „právo na súd“, ktorého osobitným aspektom je právo na prístup, nie je absolútne a podlieha implicitne uznaným obmedzeniam, najmä pokiaľ ide o podmienky prípustnosti žaloby, keďže toto právo si už vzhľadom na svoju povahu vyžaduje právnu úpravu prijatú štátom, ktorý má v tejto súvislosti určitú mieru voľnej úvahy.³²

59. Podľa tej istej judikatúry však tieto obmedzenia nemôžu obmedzovať prístup poskytovaný jednotlivcovi takým spôsobom alebo do takej miery, že jeho právo na súd je tým vo svojej samotnej podstate narušené, pričom tieto obmedzenia sú zlučiteľné s článkom 6 ods. 1 EDLP len vtedy, ak sledujú legitímny cieľ a ak existuje primeraný vzťah proporcionality medzi použitými prostriedkami a sledovaným cieľom.³³

60. V tomto kontexte, hoci Európsky súd pre ľudské práva pripomína, že právne predpisy týkajúce sa lehôt, ktoré sa musia dodržať pri podaní žaloby, majú zabezpečiť riadny výkon spravodlivosti a osobitne rešpektovanie zásady právnej istoty, pričom jednotlivci musia očakávať uplatnenie týchto pravidiel,³⁴ tento súd overuje, či efektívnosť prístupu k súdu vyžadovaná článkom 6 ods. 1 EDLP nie je

28 — Pozri bod 2 výroku a bod 16 rozhodnutia.

29 — Pozri najmä rozsudok zo 16. júla 2009, *Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland/Komisia* (C-385/07 P, Zb. s. I-6155, body 177 a 178 a citovanú judikatúru), ako aj uznesenie z 22. septembra 2011, *Pagnoul* (C-314/10, bod 24).

30 — Pozri najmä rozsudky z 15. mája 1986, *Johnston* (222/84, Zb. s. 1651, bod 18), a z 19. septembra 2006, *Wilson* (C-506/04, Zb. s. I-8613, body 46 a 47, ako aj citovanú judikatúru).

31 — Pozri v tejto súvislosti najmä rozsudok z 22. decembra 2010, *DEB* (C-279/09, Zb. s. I-13849, bod 32). Dvojaká súvislosť článku 47 Charty s článkom 6 EDLP a článkom 13 EDLP je pripomenutá najmä vo vysvetlivkách k Charte (Ú. v. EÚ C 303, 2007, s. 17, osobitne s. 29 a 30).

32 — Pozri najmä rozsudky EStP z 19. februára 1998, *Edificaciones March Gallego S.A. v. Španielsko* (*Zbierka rozsudkov a rozhodnutí* 1998-I, s. 290, § 34); z 24. februára 2009, *L'Erablière ASBL v. Belgicko* (stažnosť č. 49230/07, *Zbierka rozsudkov a rozhodnutí* 2009-II, § 35), a zo 6. decembra 2011, *Anastasakis v. Grécko* (stažnosť č. 41959/08, § 24).

33 — Tamže.

34 — Pozri najmä rozsudky EStP z 28. októbra 1998, *Pérez de Rada Cavanilles v. Španielsko* (*Zbierka rozsudkov a rozhodnutí* 1998-VIII, § 45); z 22. júna 2006, *Díaz Ochoa v. Španielsko* (stažnosť č. 423/03, § 44); z 31. januára 2012, *Assunção Chaves v. Portugalsko* (stažnosť č. 61226/08, § 77), a z 3. júla 2012, *Radeva v. Bulharsko* (stažnosť č. 13577/05, § 26).

obmedzená napríklad „osobitne prísny“³⁵ alebo „neprimerane obmedzujúcim“³⁶ výkladom alebo uplatnením takých procesných pravidiel, ktoré tak vylučujú meritórne preskúmanie žaloby alebo môžu predstavovať „určitú prekážku, ktorá bráni jednotlivcovi v tom, aby príslušný súd meritórne rozhodol o jeho spore“.³⁷

61. Európsky súd pre ľudské práva konštatoval, že „možnosť jednotlivca využiť určitý prostriedok nápravy na to, aby jeho žaloba bola vyhlásená za neprípustnú, vždy nezodpovedá požiadavkám článku 6 ods. 1 EDLP; okrem toho je potrebné, aby miera prístupu bola dostatočná na zaručenie , práva na súd' jednotlivcovi vzhľadom na zásadu prednosti práva v demokratickej spoločnosti“.³⁸

62. Európsky súd pre ľudské práva tak napríklad skúma, či je lehota na podanie kasačného opravného prostriedku dostatočná vzhľadom na miesto trvalého pobytu navrhovateľa,³⁹ či odmietnutie vnútroštátneho súdu predĺžiť lehotu vopred stanovenú zákonom na podanie opravného prostriedku nie je neprimerané,⁴⁰ či sú pravidlá týkajúce sa počítania lehôt na podanie žaloby dostatočne jasné a koherentné⁴¹ alebo či chyby, ktorých sa dopustili vnútroštátne súdy pri počítaní uvedených lehôt, nespôsobujú narušenie efektivity prístupu k súdu stanovenej článkom 6 ods. 1 EDLP.⁴²

63. Vzhľadom na to, že článok 47 Charty zaručuje v práve Únie ochranu poskytovanú článkom 6 ods. 1 EDLP,⁴³ nepochybne prináleží Súdnemu dvoru osobitne zaručiť mieru preskúmania výkladu a uplatňovania procesných požiadaviek stanovených právom Únie, vrátane požiadaviek týkajúcich sa lehôt na podanie návrhu na začatie konania, Všeobecným súdom, ktorá je aspoň rovnocenná miere preskúmania, ktoré v tejto oblasti vykonáva Európsky súd pre ľudské práva podľa článku 6 ods. 1 EDLP vo vzťahu k súdom zmluvných strán tohto dohovoru.⁴⁴

64. Vo všeobecnosti a napriek tomu, že ani jeden z oprávnených subjektov, ktoré predložili pripomienky v prejednávanej veci, to netvrdil, skutočnosť, že Európsky súd pre ľudské práva konštatoval porušenie článku 6 ods. 1 EDLP vo veciach týkajúcich sa výkladu a/alebo uplatňovania všeobecne krátkych lehôt na podanie návrhu na začatie konania, nemôže *a contrario* znamenať, že Súdny dvor nemá možnosť konštatovať porušenie článku 47 Charty súdom Únie vzhľadom na – spravidla dlhšie – lehoty priznané jednotlivcom na napadnutie zákonnosti aktu inštitúcie alebo orgánu Únie, ktorý im spôsobuje ujmu, na súde Únie.

65. V tomto kontexte, zatiaľ čo vyššie spomenuté veci, ktoré boli predložené Európskemu súdu pre ľudské práva, sa týkali výkladu alebo uplatňovania procesných lehôt vopred stanovených zákonom, v prejednávanej veci je nesporné, že odvolatelia mohli z dôvodu procesného opomenutia EIB očakávať, že Všeobecný súd – a pred ním SVS – pri rozhodovaní o preskúmaní ich žaloby neuplatní na ich žalobu pevnú prekluzívnu lehotu, ale naopak uplatní len doktrínu „primeranej lehoty“.

35 — Pozri rozsudok ESLP z 29. mája 2012, Ute Saur Vallnet v. Andorra (sťažnosť č. 16047/10, § 43 a citovanú judikatúru).

36 — Pozri napríklad rozsudok ESLP Díaz Ochoa v. Španielsko (už citovaný, § 50).

37 — Rozsudok ESLP L'Erablière ASBL v. Belgicko (už citovaný, § 35).

38 — Pozri v tomto zmysle najmä rozsudky ESLP z 21. februára 1975, Golder v. Spojené kráľovstvo (séria A č. 18, s. 18, § 34 a § 35), a zo 16. decembra 1992, Geouffre de la Pradelle v. Francúzsko (sťažnosť č. 12964/87, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí, s. 43, § 34). Pozri tiež rozsudok ESLP Radava v. Bulharsko (už citovaný, § 27).

39 — Rozsudok ESLP z 10. júla 2001, Tricard v. Francúzsko (sťažnosť č. 40472/98, § 31).

40 — Pozri rozsudok ESLP z 19. mája 2005, Kaufmann v. Taliansko (sťažnosť č. 14021/02, § 34 až § 39).

41 — Pozri rozsudok ESLP Geouffre de la Pradelle v. Francúzsko (už citovaný, § 29 až § 35).

42 — Rozsudok ESLP Radeva v. Bulharsko (už citovaný, § 27 až § 29). Pozri v tomto zmysle tiež rozsudok ESLP Ute Saur Vallnet v. Andorra (už citovaný, § 41 až § 43).

43 — Rozsudky z 8. decembra 2011, Chalkor/Komisija (C-386/10 P, Zb. s. I-13085, bod 51), a zo 6. novembra 2012, Otis a i. (C-199/11, bod 47). Pozri tiež v tomto zmysle rozsudok DEB (už citovaný, bod 32).

44 — Na rozdiel od vecí skúmaných Európskym súdom pre ľudské práva v tomto prípade pritom nejde o výklad vnútroštátnych procesných predpisov členských štátov, ale práva Únie, čo je v prvom rade úlohou Súdneho dvora.

66. Hoci pritom nie je vylúčené, že odvolatelia skutočne mohli podať svoju žalobu v trojmesačnej lehote, naopak – z dôvodu nevyhnutne orientačnej povahy tejto lehoty v kontexte sporov medzi EIB a jej zamestnancami – nemohli očakávať, že prekročenie uvedenej lehoty o niekoľko sekúnd bude Všeobecný súd – s odkazom na judikatúru týkajúcu sa striktného výkladu procesných pravidiel vzťahujúcich sa na lehoty na podanie žaloby stanovené právom Únie – považovať za neprimeranú, a to navyše bez ohľadu na všetky okolnosti veci nad rámec prípadov vyššej moci a nepredvídateľných okolností.

67. Pokiaľ ide o údajnú nedbanlivosť odvolateľov z dôvodu, že podali svoju žalobu až niekoľko minút po uplynutí trojmesačnej lehoty, táto nemá nijaký základ, keďže ako som už spomenul, uvedená lehota je len orientačnou lehotou, ktorá nezbavuje súd Únie povinnosti preskúmať – a to aj bez návrhu –, či uvedená žaloba nebola podaná v primeranej lehote, vzhľadom na všetky okolnosti prejednávanej veci nad rámec prípadov vyššej moci a nepredvídateľných okolností.

68. V dôsledku toho Všeobecný súd svojím rozhodnutím, ktorým potvrdil už citované uznesenie SVS Arango Jaramillo a i./EIB, ktorým bola konštatovaná neprípustnosť žaloby podanej odvolateľmi pre jej oneskorenosť, podľa môjho názoru vyložil a uplatnil pojem primeraná lehota neprimerane prísne, a preto porušil právo na účinné súdne preskúmanie, ako je zaručené článkom 47 Charty, čím im odňal právo na meritórne preskúmanie ich žaloby.

III – O existencii narušenia jednoty alebo vnútorného súladu práva Únie

69. Jedno alebo viaceré – hoci aj značné – nesprávne právne posúdenia Všeobecného súdu nevyhnutne nespôsobujú narušenie jednoty *alebo* vnútorného súladu práva Únie v zmysle článku 62b Štatútu Súdneho dvora.

70. Naopak, štyri úvahy, na základe ktorých Súdny dvor dospel k záveru, že porušenie dvoch procesných pravidiel posudzovaných vo veci, v ktorej bol vydaný už citovaný rozsudok Preskúmanie M/EMEA,⁴⁵ spôsobilo „narušenie jednoty a vnútorného súladu práva [Únie]“,⁴⁶ nie sú minimálne ani vyčerpávajúce, keďže – posudzované ako celok⁴⁷ – viedli Súdny dvor ku konštatovaniu kumulatívneho narušenia oboch, spravidla alternatívnych podmienok, ktoré majú za následok preskúmanie rozhodnutia Všeobecného súdu.

71. Nič to nemení na tom, že úvahy v podstate podobné úvahám, ktoré zdôraznil Súdny dvor vo svojom už citovanom rozsudku Preskúmanie M/EMEA, možno podľa môjho názoru formulovať aj v prejednávanej veci.

45 — Pre úplnosť pripomínam, že Súdny dvor v tejto veci jednak rozhodol, že Súd prvého stupňa nesprávne vyložil pojem „ak to stav konania dovoľuje“ najmä v zmysle článku 61 Štatútu Súdneho dvora a v tejto súvislosti porušil článok 13 jeho prílohy tým, že rozhodol o merite žaloby o náhradu nemajetkovej ujmy, hoci konanie v prvom stupni bolo obmedzené na námietku neprípustnosti (bod 37 uvedeného rozsudku), a jednak – bez ohľadu na vyššie uvedené „nesprávne právne posúdenie“ – rozhodol, že Súd prvého stupňa tým, že rozhodol o merite sporu bez toho, aby umožnil Európskej agentúre pre lieky účinne vyjadriť svoje stanovisko k návrhom žalobcu na náhradu škody, „porušil zásadu kontradiktórnosti vyplývajúcu z požiadaviek súvisiacich s právom na spravodlivý proces“ (pozri body 38 a 59 toho istého rozsudku).

46 — Tamže (bod 1 výroku, ako aj body 66 a 67 rozsudku). Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

47 — Tamže (bod 66).

72. Po prvé rozsudok z 19. júna 2012 je prvým rozhodnutím, ktorým Všeobecný súd potvrdil, že nedodržanie orientačnej lehoty na podanie žaloby o neplatnosť na základe výkladu judikatúry *a contrario* a striktného výkladu procesných pravidiel týkajúcich sa lehôt spôsobilo neprípustnosť uvedenej žaloby pre jej oneskorenosť. Tento rozsudok by teda mohol predstavovať precedens pre budúce konania.⁴⁸

73. Po druhé Všeobecný súd tým, že konštatoval, že súd Únie nebol povinný zohľadniť pri skúmaní neprimeranosti prekročenia primeranej lehoty všetky okolnosti prejednávanej veci, sa podľa môjho názoru odklonil od samotnej podstaty tohto pojmu zakotveného v práve Únie, čo spôsobuje vnútorný nesúlad jeho rozsudku.

74. Po tretie obe zásady (primeraná lehota a právo na účinné súdne preskúmanie), ktoré Všeobecný súd podľa môjho názoru porušil, nepatria výlučne do práva verejnej služby, ale sú uplatniteľné bez ohľadu na posudzovanú oblasť.⁴⁹

75. Napokon po štvrté obe tieto zásady majú dôležité miesto v právnom poriadku Únie.⁵⁰ Osobitne právo zaručené článkom 47 Charty má v súlade s článkom 6 ZEÚ rovnakú právnu silu ako Zmluvy. Toto právo je navyše neoddeliteľnou súčasťou každého právneho poriadku založeného na zásade právneho štátu, akým je právny poriadok Únie⁵¹, a teda má prinajmenšom v tomto právnom poriadku „ústavnú“⁵² povahu.

76. Zo všetkých týchto dôvodov sa domnievam, že Všeobecný súd svojím rozsudkom z 19. júna 2012 prinajmenšom narušil vnútorný súlad práva Únie.

IV – O rozsahu zrušenia

77. Podľa článku 62b prvého odseku Štatútu Súdneho dvora, ak Súdny dvor zistí, že rozhodnutie Všeobecného súdu narúša jednotu alebo vnútorný súlad práva Únie, vráti vec Všeobecnému súdu, ktorý je v právnych otázkach viazaný rozhodnutím Súdneho dvora. Ak Súdny dvor vracia vec Všeobecnému súdu, môže navyše rozhodnúť, ktoré z účinkov rozhodnutia Všeobecného súdu treba považovať za konečné vo vzťahu k účastníkom konania. Výnimočne môže Súdny dvor sám vydať konečné rozhodnutie, ak so zreteľom na výsledok preskúmania riešenie sporu vyplýva zo skutkových zistení, na ktorých je založené rozhodnutie Všeobecného súdu.

78. Z toho vyplýva, že Súdny dvor sa nemôže obmedziť na konštatovanie narušenia jednoty alebo vnútorného súladu práva Únie a nevyvodíť z tohto konštatovania dôsledky, pokiaľ ide o predmetný spor.⁵³

79. Zastávam názor, že v prejednávanej veci je potrebné zrušiť rozsudok z 19. júna 2012 v rozsahu, v akom ním bola v odvolacom konaní potvrdená neprípustnosť žaloby podanej na SVS a odvolateľom bola uložená povinnosť nahradiť trovy konania pred týmto súdom.

48 — Pozri rozsudok Preskúmanie M/EMEA (už citovaný, bod 62). Hoci je charakter tohto rozsudku ako precedensu obmedzený, mohol by sa týkať nielen sporov medzi EIB a jej zamestnancami, ale aj sporov týkajúcich sa Európskej centrálnej banky (ECB). Okrem toho nemožno vylúčiť, že Všeobecný súd by mohol použiť podobnú argumentáciu v kontexte prípustnosti žalôb o náhradu škody podaných úradníkmi proti svojej inštitúcii.

49 — Rozsudok Preskúmanie M/EMEA (už citovaný, bod 64).

50 — Tamže (bod 65).

51 — Pozri článok 2 ZEÚ.

52 — Pozri v tomto zmysle najmä body 176 a 177 návrhov, ktoré som predniesol vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 27. februára 2007, Gestoras Pro Amnistía a i./Rada (C-354/04 P, Zb. s. I-1579).

53 — Rozsudok Preskúmanie M/EMEA (už citovaný, bod 69).

80. Naopak, keďže narušenie vnútorného súladu práva Únie vyplýva z porušenia oboch zásad, ktoré bolo konštatované vyššie, je zrejmé, že Súdny dvor nemôže sám vydať konečné rozhodnutie vo veci, ktorú v prvom stupni predložili na SVS odvolatelia.

81. V rámci preskúmania nijaké ustanovenie Štatútu Súdneho dvora alebo jeho rokovacieho poriadku neukladá Súdnemu dvoru povinnosť vrátiť vec Všeobecnému súdu namiesto priameho vrátenia SVS, aby tento súd umožnil účastníkom konania vyjadriť sa k meritu sporu.

82. Ako vyplýva z bodu 30 už citovaného rozsudku Preskúmanie M/EMEA, odvolací súd môže za určitých podmienok rozhodnúť o merite žaloby, aj keď konanie v prvom stupni bolo obmedzené na námietku neprípustnosti, ktorej prvostupňový súd vyhovel. K tomu dôjde napríklad vtedy, ak zo zrušenia napadnutého rozsudku alebo uznesenia nevyhnutne vyplýva určité riešenie, pokiaľ ide o meritum predmetnej žaloby, alebo vtedy, ak meritórne preskúmanie žaloby o neplatnosť spočíva na tvrdeniach, ktoré účastníci konania uviedli v rámci odvolania v nadväznosti na odôvodnenie prvostupňového súdu.

83. Je jasné, že v prejednávanej veci nejde o taký prípad a že Všeobecný súd bude môcť len konštatovať – rovnako ako rozhodol po preskúmaní a vrátení uvedenej veci Preskúmanie M/EMEA Súdny dvorom⁵⁴ –, že môže len vrátiť vec SVS na rozhodnutie o návrhoch odvolateľov na zrušenie.

84. Aby sa však dodržala hierarchia vyžadovaná Zmluvami v rámci súdnej sústavy Únie, prináleží len Všeobecnému súdu, aby po vypočítaní účastníkov konania v súlade so svojím rokovacím poriadkom prijal také rozhodnutie.⁵⁵ Navrhujem teda, aby Súdny dvor vrátil vec Všeobecnému súdu.

V – O trovách

85. Podľa článku 195 ods. 6 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, ak bolo rozhodnutie Všeobecného súdu, ktoré je predmetom preskúmania, vydané podľa článku 256 ods. 2 ZFEÚ, Súdny dvor rozhodne o trovách konania.

86. Vzhľadom na neexistenciu osobitných pravidiel upravujúcich rozdelenie trov konania v rámci preskúmania a v súlade s tým, čo Súdny dvor konštatoval v už citovanom rozsudku Preskúmanie M/EMEA⁵⁶, navrhujem, aby subjekty, ktoré v tomto konaní predložili vyjadrenia alebo písomné pripomienky, znášali vlastné trovy súvisiace s týmto konaním.

VI – Návrh

87. Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy navrhujem, aby Súdny dvor vyhlásil a rozhodol:

1. Rozsudok Všeobecného súdu Európskej únie (odvolacia komora) z 19. júna 2012, Arango Jaramillo a i./EIB (T-234/11 P), narúša vnútorný súlad práva Únie v rozsahu, v akom Všeobecný súd Európskej únie ako odvolací súd vyložil pojem „primeraná lehota“ – uplatniteľný v kontexte podania žaloby o neplatnosť zamestnancami Európskej investičnej banky proti ňou vydanému aktu, ktorý im spôsobuje ujmu – ako lehotu, ktorej prekročenie má za následok oneskorenosť, a teda neprípustnosť žaloby, bez toho, aby súd Únie musel zohľadniť osobitné okolnosti

54 — Rozsudok Všeobecného súdu z 8. júla 2010, M/EMEA (T-12/08 P-RENV-RX, Zb. s. II-3735, bod 38).

55 — Článok 121c ods. 1 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu.

56 — Pozri rozsudok Preskúmanie M/EMEA (už citovaný, bod 73).

prejednávanej veci, pričom tento výklad je tiež neprimerane prísny, takže spôsobuje porušenie práva na účinné súdne preskúmanie, ako je zaručené článkom 47 Charty základných práv Európskej únie.

2. Rozsudok Všeobecného súdu Európskej únie sa zrušuje.
3. Vec sa vracia na konanie pred Všeobecným súdom Európskej únie.
4. Odvolatelia, Európska investičná banka, portugalská vláda, ako aj Európska komisia znášajú vlastné trovy súvisiace s konaním o preskúmaní.